

SDG PIONEER PROGRAMMA

Infobundel, December 2021

Contact: sdg@ideaconsult.be

Een initiatief van

IDEA
CONSULT thinking ahead

In 't kort: het SDG Pioneerprogramma

Binnen het SDG Pioneerprogramma mobiliseer je de gemeentelijke organisatie en stakeholders rond de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen of SDG's.

Gedurende 2 jaar wordt de gemeente begeleid bij het opstellen van een SDG-actieplan, de uitvoering en opvolging ervan en de communicatie van de resultaten.

Bij een succesvolle eindevaluatie ontvangt het bestuur het internationale SDG Pioneer opleidings- en implementatiecertificaat van UNITAR.

Het traject loopt van januari 2022 tot eind 2023.

Belangstelling? Lees meer in deze brochure en stel jouw bestuur kandidaat voor 31/12/2021.

Inhoud

00

- 01** Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen
- 02** Lokale besturen en de SDG's
- 03** Het SDG Pioneerprogramma
- 04** Engagement gemeente en begeleiding
- 05** Opbouw van het programma
- 06** Tijdlijn
- 07** Concrete acties en resultaten
- 08** Praktisch
- 09** Voorstelling van de initiatiefnemers

De duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

01

De Sustainable Development Goals (SDG's) bestaan uit 17 doelstellingen en 169 subdoelstellingen. Samen vormen ze het internationaal duurzaamheidskader voor de komende 10 jaar. De 17 SDG's worden gegroepeerd in 5 pijlers of clusters: People, Planet, Prosperity, Peace en Partnership.

De SDG's vormen een moreel kompas en een langetermijnvisie met 2030 als horizon. De SDG's zijn inclusief, met "leave no one behind" als motto. Iedereen mee aan boord.

De 17 SDG's zijn onderling verbonden. Ze zijn één en ondeelbaar. Geen economische vooruitgang op kosten van mens en milieu, maar evenzeer geen vitale steden en leefgemeenschappen zonder een duurzame economische basis.

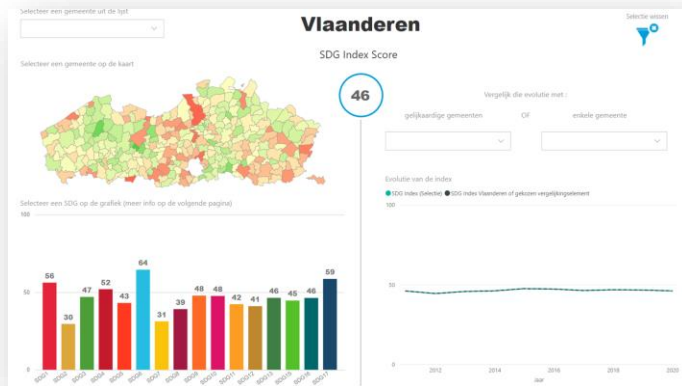
De komende 10 jaar zijn door de Verenigde Naties gedoopt tot de 'decade of action'. Tegen 2030 moet de wereld er anders uitzien, met evenwaardig aandacht voor mens, planeet, welvaart, partnerschap en vrede. Deze grote ambitie moet zich vertalen in aangepaste regelgeving in de lidstaten én concrete acties op lokaal niveau.

We moeten nú werk maken van de SDG's willen we in 2030 resultaten zien. Het SDG Pionierprogramma zal helpen om het draagvlak te versterken voor verandering en concrete resultaten te behalen op lokaal niveau.

Lokale besturen en de SDG's

02

Bekijk het SDG-profiel van jouw gemeente op www.sdgmonitor.be. Aan de hand van een 100-tal indicatoren krijg je een beeld van jouw lokale situatie voor elk van de 17 doelstellingen.

De website vertelt ook wat de SDG-doelstellingen kunnen betekenen in jouw lokaal bestuur. Je kan er terecht voor praktijkvoorbeelden, beleidsinspiratie en interessant bronmateriaal (met dank daarvoor aan VVSG).

Agenda 2030 roept overheden, bedrijven, onderwijsinstellingen, verenigingen en burgers op om samen de SDG's waar te maken. Ook heel wat lokale besturen hebben de mouwen opgestroopt en zetten hun kompas op Agenda 2030.

Alle SDG's raken aan de bevoegdheden van lokale besturen. Iedere mandataris en ambtenaar kan vanuit zijn eigen werkveld en expertise een bijdrage leveren.

Gezien het SDG-kader één en ondeelbaar is, stimuleert het tot meer samenwerking over de diensten heen. De SDG's verbinden het bestuur ook met het 'grotere geheel der dingen'. Lokaal, regionaal, nationaal en Europees beleid moeten samen het mondiale langetermijnperspectief in de praktijk brengen.

Kiezen voor de SDG's vertaalt zich in alle beleidsthema's, van integratie over mobiliteit, ruimtelijke ordening, welzijn, cultuur, etc. Veel besturen gebruiken de SDG's in hun meerjarenplanning, zowel bij de opmaak, de uitvoering als de opvolging.

In hun SDG-engagement betrekken de gemeenten doorgaans ook verschillende lokale stakeholders: burgers, verenigingen, bedrijven, etc.

Met horizon 2030 in het verschiep hebben de lokale besturen nog twee legislaturen om de wereld dichtbij huis te veranderen. No time to waste! Toch is het niet altijd eenvoudig om die brede gedragenheid te creëren en concrete resultaten te realiseren en op te volgen. Daarom is er dit SDG Pionierprogramma voor gemeenten.

“Inspanningen vragen van de burgers op vlak van duurzaamheid, vereist dat je als bestuur zelf het voorbeeld geeft”

Het SDG Pioneerprogramma

03

Binnen het SDG Pioneerprogramma houden we de SDG-situatie van de gemeente tegen het licht. Vanuit zo'n SDG-scan komen de sterke punten naar boven en de uitdagingen.

We gaan vervolgens na hoe het meerjarenplan de uitdagingen aanpakt en als er blinde vlekken zijn, denken we na over oplossingen. Mogelijks kunnen we bestaande acties ook verbreden, door ze vanuit nieuwe invalshoeken te benaderen. Het resultaat is een SDG-actieplan op maat van jouw gemeente.

IDEA Consult, Cifal Flanders en VVSG helpen bij het opstellen van het actieplan en ondersteunen ook in de uitvoering waar nodig. Bovendien word je als deelnemer aan het programma lid van een community van gemotiveerde lokale besturen. Men kan je ervaringen uitwisselen.

De kern van het Pioneerprogramma is het leggen en verankeren van de SDG-fundamenten in de gemeente. Bij een positieve evaluatie wordt het bestuur aan het eind van het traject bekroond met het internationale SDG-Pioneer opleidings- en implementatiecertificaat van UNITAR, het opleidingsinstituut van de VN in Genève.

Waarom deelnemen?

- ▶ Je draagt bij aan een betere maatschappij en leefwereld
- ▶ Je geeft het voorbeeld als gemeentebestuur en creëert een draagvlak voor duurzaamheid
- ▶ Je neemt voorsprong in een onafwendbare internationale trend
- ▶ Je versterkt het imago van de gemeente en het gemeentebestuur
- ▶ Je speelt in op de vragen en noden van diverse bewoners

Opbouw programma

04

Het SDG Pionierprogramma is opgebouwd rond zeven werkwoorden. Deze zeven doe-woorden geven structuur aan het actieplan en benoemen de resultaatsgebieden die voorop staan: van het begrijpen van de SDG's, over het opzetten van acties, tot het rapporteren van de resultaten.

De gemeente begrijpt de SDG's, de achterliggende visie en samenhang.

De gemeente brengt haar organisatie in stelling met een intern verantwoordelijke en een SDG-team. Ze bepaalt bovendien hoe ze burgers betrekt in het project.

De gemeente houdt zichzelf een spiegel voor en evalueert de situatie 'as is'. Handelen we op vandaag in lijn met de SDG's? Waar wel, waar niet?

De gemeente stelt haar kompas in op Agenda 2030. Eerst op strategisch niveau (missie, visie, ethische principes en waarden), vervolgens stelt ze een actieplan op voor de komende twee jaar.

De gemeente gaat concreet aan de slag en rolt het actieplan uit. Medewerkers en burgers worden volop betrokken in de initiatieven.

De gemeente volgt het verloop en de resultaten van kortbij. Ze bedient zich daarbij van een SDG-monitor op maat, die door IDEA Consult wordt klaar gemaakt.

De gemeente maakt een communicatieplan en rapporteert de voortgang m.b.t. het actieplan.

Engagement van de gemeente

05

SDG Pioneer worden is geen vrijblijvend traject. Gemeenten die het certificaat willen behalen, engageren zich om actief deel te nemen aan het traject en de duurzaamheidsdoelstellingen op een concrete manier in de organisatie te vertalen. Er wordt een inspanning gevraagd op diverse vlakken:

- ▶ Politiek en ambtelijk mandaat voor het programma (goedkeuring traject en opvolging actieplan door MAT en schepencollege);
- ▶ Sterke coördinatie via een werkgroep en een vaste aanspreekpersoon, aanduiden van een verantwoordelijke per actie;
- ▶ Betrokkenheid van medewerkers en stakeholders;
- ▶ Actieve deelname aan het lerend netwerk;
- ▶ Uitvoering en opvolging van het actieplan.

Ondersteuning

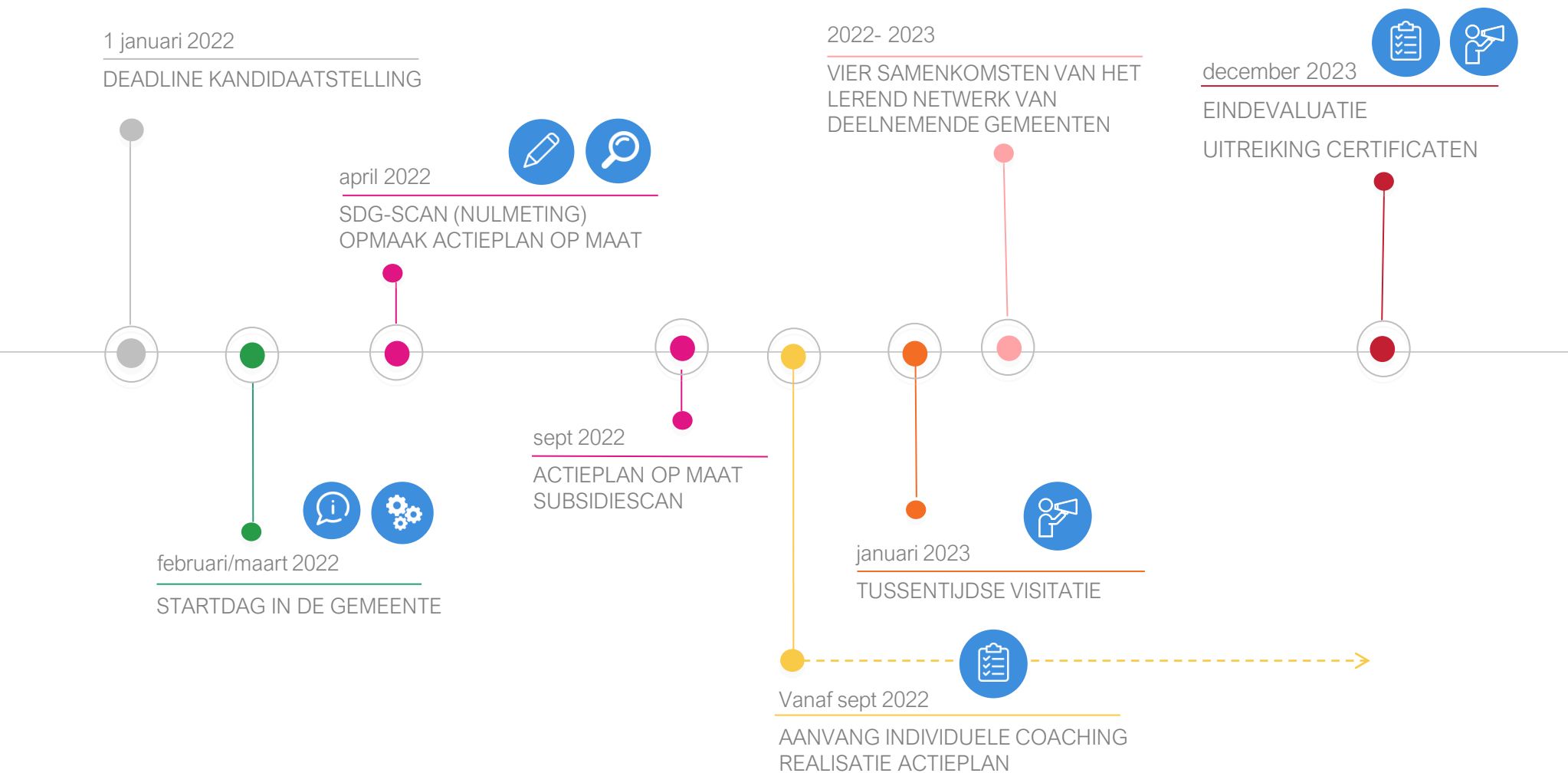
De deelnemende besturen staan er niet alleen voor. Ze worden in het traject ondersteund door IDEA Consult, CIFAL Flanders en VVSG op de volgende manieren:

- ▶ Enthousiasmerende startdag in de gemeente;
- ▶ SDG-scan (nulmeting) en opmaak van een actieplan op maat;
- ▶ Individuele coaching voor de realisatie van het actieplan;
- ▶ Subsidiescan
- ▶ Lerend netwerk met de deelnemende gemeenten;
- ▶ Online SDG-dashboard op maat;
- ▶ Tussentijdse evaluatie via visitatie na 1 jaar;
- ▶ Eindevaluatie en certificering aan het eind van jaar 2.

Het SDG-actieplan wordt door het IDEA-subsidieteam gecreëerd op subsidie-mogelijkheden. Op die manier willen we de Pioneers ook financieel belonen.

Tijdslijn programma 2022-2023

06

Concrete acties en resultaten

07

Enkele voorbeelden van acties in de Vlaamse gemeenten:

De gemeente gaat creatief en duurzaam om met leegstand. Ze reikt prijzen uit voor creatieve herbestemmingsprojecten of werkt samen met duurzame pop-up-projecten.

De gemeente belegt haar kapitaal in duurzame financiële producten en ondernemingen.

De gemeente neemt klimaatparameters op in de subsidiereglementen voor socio-culturele- en sportverenigingen.

De gemeente past in de sociale hulpverlening het principe toe 'housing first', waarbij eerst dakloosheid wordt aangepakt en daarna andere problemen zoals werk zoeken, opleiding volgen, ontwennen, enz.

Meer inspiratie voor acties op www.sdgmonitor.be of in deze VVSG-publicaties:

[VVSG-website SDG's](#)

[Praktijkvoorbeelden](#)

Praktisch

08

De komende 10 jaar zijn door de Verenigde Naties gedoopt tot de 'decade of action'. Tegen 2030 moet de wereld er anders uitzien, met evenwaardig aandacht voor mens, planeet, welvaart, partnerschap en vrede.

Kandidaatstelling

Deadline: 31 december 2021

Mail naar SDG@ideaconsult.be met de contactpersoon & de motivatie voor de gemeente om deel te nemen aan het SDG Pioneerprogramma

Kostprijs

De prijs voor de begeleiding bedraagt op jaarbasis:

- ▶ €10.000, excl 21% BTW voor gemeenten onder de 15.000 inwoners;
- ▶ €15.000, excl 21% BTW voor gemeenten tussen de 15.000 en 50.000 inwoners;
- ▶ €20.000, excl 21% BTW voor gemeenten boven de 50.000 inwoners.

De differentiatie naar grootte van gemeente, heeft te maken met het feit dat de SDG-scan en de begeleiding meer tijd vergen bij grotere organisaties.

Gezien het programma 2 jaar loopt, is de bijdrage voor twee boekjaren te voorzien (2022 en 2023).

Meer informatie?

Bart Van Herck, IDEA Consult, GSM 0477 26 34 33
of mail naar SDG@ideaconsult.be

Voorstelling initiatiefnemers

09

Wil je meer weten over het SDG Pioneerprogramma of de SDG-monitor?
Samen een SDG-aanpak op maat van uw bestuur ontwerpen?
Aarzel niet om ons te contacteren.

Het Pioneerprogramma wordt aangeboden door de volgende partners:

IDEA Consult ondersteunt en adviseert lokale besturen in hun duurzame ontwikkelingsstrategie. De IDEA-expertise ligt in de combinatie van inhoud én proces.

Binnen het programma staat IDEA in voor het up-to-date houden van de SDG-monitor, het uitvoeren van de SDG-scan en het opstellen en begeleiden van het SDG-actieplan in de gemeenten.

De VVSG ondersteunt gemeenten in de lokale vertaling van de SDG's wat betreft sensibilisering en beleid. Ze heeft hiertoe, samen met lokale besturen, heel wat materiaal ontwikkeld, zie www.vvsg.be/sdgs. De VVSG brengt Vlaamse voorbeelden ook op internationale fora.

Binnen het pionierprogramma staat de VVSG in voor de organisatie van het lerend netwerk en neemt ze deel aan de visitatiecommissies.

Als expertisecentrum rond de SDG's, introduceert CIFAL Flanders de deelnemende besturen in Agenda 2030.

Aan het einde van de rit, zal CIFAL Flanders deelnemen aan de evaluatie en de besturen die geslaagd zijn bekronen met het officiële UNITAR SDG Pioneer Certificate.

Contact:

IDEA Consult

Jozef II-straat 40 B1
1000 Brussel
Tel +32 (0)2 282 17 10
www.ideaconsult.be

sdg@ideaconsult.be